

Za romskými dřiči i intelektuály

Zuzana Dorogiová

„Romové jsou nejpočetnější etnickou menšinou v Evropě, žije jich tu asi 12 milionů. Pocházejí ze skupin s různými tradicemi, vyznávají různá náboženství a mluví odlišnými dialekty. Ti, kteří o nich rozhodují, o tom vůbec nevědí,“ říká polská reportérka Lidia Ostałowska, jež sbírala materiál pro mimořádnou knihu *Cikán je Cikán* na Slovensku, v Bulharsku, Rumunsku, Česku a v zemích bývalé Jugoslávie.

Jak sama říká, zájem o problematiku Cikánů v ní vzbudili Romové z Rumunska, kteří po roce 1989 přijeli do Polska, kde skončili na ulici jako žebráci. Spolu s polským Romem Limalem, který se vydává „navštívit příbuzné“ a poznat kořeny romské minority, proniká do soukromí cikánských rodin a posléze v knize živě přibližuje prostřednictvím konkrétních lidí jejich každodenní problémy, radosti i strasti.

Ostałowska čtivým způsobem popisuje příběhy jednotlivců i skupin napříč Evropou. Bez přehnaných emocí a stranění jedněm či druhým dává příležitost zástupcům minorit i majorit ve společnosti. Ti

vypovídají své zkušenosti jak s opačným společenstvím, tak s dvojitým metrem úřadů a zástupců státních správ. Aniž jednotlivé události důrazně komentuje, odsuzuje či moralizuje, bravurně pracuje s textem, zejména s dialogy a rozhovory, jimž neubírá na syrovosti a dává prostor nahlédnout i do cikánských

mýtů a kultury.

Svědectví o otřesných poměrech v bulharských věznicích nebo o životě či spíše živoření Cikánů v rumunských ghettech dává čtenářům podnět k zamyšlení o střetu staré kočovné, svobo-

domyslné kultury a moderního světa. Spolu s romskými intelektuály Ostałowska vyzývá k tomu, aby se Romům dal takový prostor, aby sami mohli zvolit, jak spojit moderní a tradiční. Zároveň apeluje na otevření Evropy vážící si odlišné identity jednotlivců i společností. Knihu umocňují působivé černobílé fotografie Karla Cudlína.

Lidia Ostałowska:
Cikán je Cikán

Nakladatelství: Dokořán/
/Jaroslava Jiskrová – Máj, 2016

Překlad: Lucie Zakopalová

Fotografie: Karel Cudlín

Hodnocení: 80 %

**Zájem
o problematiku
Cikánů v autorce
vzbudili Romové
z Rumunska, kteří
po roce 1989
přijeli do Polska.**